

Anni Sinnemäki ja Anton Monti

”Yhdessäolo oli alusta asti luontevaa”

Kun Anni Sinnemäki tapasi Anton Montin mielenosoituksessa Prahassa, hän ei arvannut, että italiansuomalaisesta miehestä tulisi hänen puolisonsa. Arki kahden erilaisen persoonan kodissa soljuu kuusivuotiaan Rufus-pojan ja herkullisten väittelyjen tahtiin.

teksti Sanna Wallenius kuvat Petri Mulari

■ Anni Sinnemäki ja Anton Monti asuvat Helsingin Katajanokalla, kivenheiton päässä kaupungintalosta, Annin työpaikasta.

”Vaikka olemme eläneet nuoruutemme eri maissa ja eri aikakautena, huomasi nopeasti, että ajattelemme asioista samalla tavalla.”

Tapaaminen Helsingin Katajanokan rantaan on sovittu aamu-kymmeneksi. Tietokirjailija **Anton Monti**, 54, on paikalla sovittulla kellonlyömällä. **Anni**

Sinnemäen, 45, avustaja sen sijaan lähettää tekstiviestin kertoakseen, että Helsingin apulaispormestari on hieman myöhässä.

Antonia hymyilyttää. Klisee täsmällisistä suomalaisista ja suurpiirteisistä italialaisista on tälläkin kertaa rikottu.

”Minulla on aika säännöllinen päivärytmi. Herään aikaisin, vien **Rufus**-poikamme päiväkotiin ja palaan kotiin kirjoittamaan”, Monti kertoo.

Kun Helsingin kaupunkiympäristön kehittämisestä vastaava Anni Sinnemäki saapuu, hän on jo ehtinyt viettää aamun ensimmäiset tunnit kokouksessa. Kahvitauko kodin kupeessa Katajanokalla on päivän ainoa hengähdyshetki.

”Se ei haittaa, sillä nautin nykyisestä työstäni valtavasti. Kun lähdin eduskunnasta kolme vuotta sitten, tuntui, että valtakunnanpolitiikka junnasi paikallaan. Helsingissä on meneillään mahtava draivi, jolle Yhdysvaltojen ja Venäjän presidenttien vierailu toi kesällä lisää nostetta ja valtavan mainosarvon”, hyväntuulinen Anni tuumaa.

Intohimo yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen yhdistää avioparia. Ensimmäisen kerran Anni ja Anton tapasivat Maailmanpankin vastaisessa mielenosoituksessa Prahassa vuonna 2000. Tuolloin molemmat olivat kuitenkin vielä tahoillaan parisuhteessa.

”Tiesin Antonin yhteisten tuttaviemme kautta. Törmäsimme aina välillä samoissa tilaisuuksissa, mutta en ollut tutustunut häneen sen paremmin”, Anni muistaa.

Yhdeksän vuotta sitten Anton ja Anni kohtasivat sattumalta jälleen. Keskustelun lomassa kävi ilmi, että molemmat asuivat yksin. Anton rohkaisi mielensä ja pyysi Annia treffeille.

”Olit tehnyt sen kyllä puheissasi aika selväksi, että minun kannattaa pyytää”, Anton kiuseittelee.

”Minun mielestäni tuo on tulkintakysymys. Satuain vain mainitsemaan, että olen eronnut”, vaimo kuittaa.

Suhde eteni nopeasti. Kun pariskunnan häitä juhlittiin sadan ystävän ja sukulaisen voimin Helsingissä helmikuussa 2012, Anni oli jo raskaana.

”Antonin seurassa oli alusta saakka niin luontevaa. Viihdyimme yhdessä, ja yhtäkkiä

olimme erottamattomat. Vaikka olemme eläneet nuoruutemme osittain eri maissa ja eri aikakautena, huomasi nopeasti, että ajattelemme monista asioista samalla tavalla. Ja onhan Antonin kaksikulttuurisuus tuonut hienon lisän suhteeseemme”, Anni tunnustaa.

”Ehkä sekin vaikutti, ettemme olleet enää mitään parikymppisiä. Tässä iässä ei halua enää jäädä turhaan jähkailemaan, kun oikea ihminen osuu kohdalle”, puoliso pohtii.

Anton Monti syntyi ja vietti elämänsä ensimmäiset vuodet äitinsä, **Leena Montin** koti-kaupungissa Helsingissä.

Pojan ollessa viisivuotias perhe muutti isän, **Romano Montin**, kotimaahan Italiaan.

”Muistan vieläkin monta päivää kestäneen junareissun, kun matkustimme Tukholmasta Roomaan. Oli huikeaa herätä aamuin aina uudessa maassa ja viilettää alppimaisemien halki.”

Perillä Roomassa Anton huomasi poikkeavansa ikäisistään pojista, jotka oli puettu polvihousuihin, valkoisiin sukkiin ja kiiltonahkakenkiin. Anton käytti farkkuja ja puhui suomea.

”Lapsena asioita omaksuu kuitenkin niin nopeasti, että kun koulu alkoi muutaman kuukauden päästä, tulin jo hyvin toimeen italiaksi”, Anton muistaa.

Helsinki vaikutti 1970-luvulla lintukodolta verrattuna Roomaan, jossa poliittisten ääriyhtymien yhteenotot aiheuttivat verisiä taisteluja. Otsikoihin nousi varsinkin Punaiset prikaatit -järjestö, jonka jäsenet surmasivat ja haavoittivat parin vuosikymmenen aikana satoja ihmisiä.

Anton muistaa, että julmista iskuista puhuttiin koulussa ja usein myös kotona,

■ Anton ottaa kotona vahvasti kantaa yhteiskunnallisiin uutisiin. Poliitikassa vuosia vaikuttanut Anni muistuttaa käytännön reaali-teeteista.

sillä isä oli töissä pääministerin kansliassa.

”Ne olivat synkkiä vuosia, jolloin väkivallan pelko oli jatkuvasti läsnä. Lapsen näkökulmasta se näkyi sääntöjen kautta. Emme voineet liikkua ulkona iltaisin pimeään aikaan”, Anton kertoo.

Anni myöntää, että puolison kokema lapsuus tuntuu vieraalta maailmalta.

”Oma elämäni on ollut aina turvallista ja vailla fyysisiä riskejä tai kosketusta väkivaltaan. Kun käymme Antonin kanssa Roomassa, hän muistuttaa aina, kuinka erilainen paikka kaupunki on tänä päivänä: avoin, hyväksyvä ja turvallinen.”

Yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen Anton ja Anni saivat kipinän jo lapsuudenperheissään. Annin isä, **Anssi Sinnemäki**, toimi 1970-luvulla aktiivisesti taistolaisessa liikkeessä ja on vaikuttanut myös toimittajana. Antonin äiti, toimittaja Leena Monti puolestaan työskenteli eläkeikänsä asti Vatikaanin radiossa ja isä oli mukana Italian politiikassa.

”Minua huvitti, kun kävin ensimmäistä kertaa Annin vanhempien luona ja löysin heidän kirjahyllystään **Karl Marxin**, **Vasili Grossmanin** ja **Arthur Koestlerin** kiistanalaiset klassikot, jotka minunkin lapsuudenkodissani oli”, Anton kertoo.

Avioparin vaikuttamisväylät ovat olleet erilaiset. Anni Sinnemäki teki nuorempana kantaaottavia lauluja Ultra Bra -yhtyeelle ja nousi 26-vuotiaana vihreiden kansanedustajaksi. Anton Monti toimi kymmenen vuotta Rooman Autonomia Operaia -liikkeessä, jonka päämääränä oli vallankumous.

”1970-luvun Italiassa oli mahdoton välttyä vallankumouspiireiltä. Poliittikka kuului jokaisen ihmisen elämään, ja jo nuorena oli valittava, mihin porukkaan halusi kuulua. Kaikki oli koodattu pukeutumista, asuinalueita tai koulua myöten.”

Kun Anton muutti takaisin Suomeen vuonna 1988, tilanne Italiassa oli jo rauhoittunut. Maan talous nousi kohisten, Armanin vaatteet kävivät kaupaksi, ja radiossa soi italodisko.

”Minä halusin kuitenkin etsiä elämälleni uuden suunnan, ja Suomi tuntui luontevalta vaihtoehdolta. Osasin kielen, ja minulla oli täällä äidin puolelta sukulaisia.”

Nuoruuden kokemukset Italiassa eivät ole jättäneet Antonia rauhaan. Hän on tutkinut ääriliikkeiden historiaa muun muassa kirjasaan *Punaiset prikaatit*.

”Minusta on hyvä, että nuoret uskaltavat kapinoida valtarakenteita vastaan. Omasta kokemuksesta sanoisin kuitenkin, että on hyvä pitää mielessä tietty raja, jota ei

■ Anni kävi ensimmäisen kerran Italiassa vasta, kun hän alkoi seurustella Antonin kanssa. Viime kesänä kolmihenkinen perhe lomaili Sardiassa.

”Elämä on kuin palapeli. Pitää löytää sopivat osat, koota sitä kärsivällisesti ja hyväksyä, että valmista ei tule koskaan.”

kannata ylittää. Minullakin on ystäviä, jotka ovat menehtyneet kahakoissa. Se on liian kova hinta periaatteista”, Anton pohtii.

Viime vuosina Monti on kiinnostunut myös suomalaisen aktivismin historiasta.

Pontus Purokuron kanssa kirjoitettu *Suora toiminta!* ilmestyi alkuvuodesta ja 1968 – *vallankumouksen vuosi* näkee päivänvalon lokakuussa.

”1960-lukuun liitetään aina myöhempi taistolaisuus, mutta ainakin minä opin

tuosta ajasta paljon uusia asioita kirjaa kirjoittaessani. Yksi henkilö oli ylitse muiden: **Mauno Koivistolla** oli jo tuolloin kyky nähdä, mitä nuoret halusivat.”

Anni Sinnemäki eli omaa nuoruuttaan 1990-luvun laman mainingeissa. Ajasta on jäänyt mieleen kiihkeä ja mustavalkoisenkin ajattelutapa, johon ei kuulunut kompromisseja.

”Yritin tehdä kaikkeni ollakseni vastuullinen kuluttaja. Osallistuin mielenosoituksiin, ja otin kantaa välillä sähköistenkin.”

Iän myötä terävät kulmat ovat hioutuneet.

”Enää en ajattele, että nyt lyön tämän asian lekalla säpäleiksi, vaan ymmärrän, että elämä on kuin palapeli. Pitää löytää sopivat osat, koota sitä kärsivällisesti ja hyväksyä, että valmista ei tule koskaan.”

Poliittisen uransa alussa Anni muistaa ottaneensa vastoinkäymiset raskaasti. ▶

”Jos meille tulee riitaa, Anni sovittelee asian parhain päin. Hän ei edes osaa olla ilkeä.”

”Silloin jokainen virhe oli maailmanloppu. Toki tappiot saavat vieläkin vereni kiehu- maan, mutta nykyään kokoan niiden jälkeen itseni nopeammin. Kokemuksesta tiedän jo, että aina tulee uusia mahdollisuuksia.”

Viime vuonna Anni eli nostalgisia hetkiä, kun nuoruusvuosien rakkain yhtye, Ultra Bra, teki näyttävän paluun. Juha Vainio -tunnustuksella vuonna 2002 palkittu Anni Sinnemäki on sanoittanut suuren osan Ultra Bran lauluista, kuten ikivihreiksi nousseet *Savanni nukahtaa*, *Sinä lähdit pois* ja *Tyttöjen välisestä ystävydestä*.

”Oli mielettömän vaikuttavaa elää läpi kaikki muistot konserteissa Ruisrockissa ja Hartwall Arenalla ja nähdä, kuinka paljon eri-ikäisiä kuulijoita yleisön joukossa oli.”

Yhtyeen tarinaan palataan myös **Ville Similän** ja **Mervi Vuorelan** kirjoittamassa *Ultra Bra – Sokeana hetkenä* -kirjassa, joka ilmestyi elokuussa.

”Ikävöin välillä hurjasti kirjoittamista: laulujen, runojen tai jonkin, jota en vielä osaa edes määritellä. Totuus kuitenkin on, että kirjoittaminen vaatii paljon tilaa ja aikaa ympärilleen, eikä sitä oikein tässä elämäntilanteessa ole”, Anni harmittelee.

Työ on kokonaisvaltainen osa vaimon elämää, sen Anton on hyväksynyt. Kun meneillään on tavallista intensiivisempi kausi ja vaikeita päätöksiä, Anni vaipuu kotona helposti ajatuksiinsa.

”Annin vahvuus on diplomaattisuus, joka näkyy sekä töissä että kotioloissa. Jos meille tulee riitaa, Annilla on kyky sovittaa asia parhain päin. Hän ei edes osaa olla ilkeä. Itse olen paljon kärjekkäämpi ja saatan täräyttää suoraan, mitä ajattelen”, Anton tunnustaa ja lisää vielä yhden ominaisuuden:

”Annilla on ilmiömäinen muisti. Minä voin kätellä saman ihmisen kolmannenkin kerran, mutta en muista hänen nimeään. Anni rekisteröi kovalevyilleen kaiken.”

Anton on jo tottunut siihen, että puolison työ voi kuljettaa yllättäviin tilanteisiin, kuten samaan illallispöytään Norjan kunin- kaan tai Luxemburgin suurherttuan kanssa.

”Onneksi olin aiemmin töissä Italian ulko- maankauppaministeriössä. Opin, kuinka haarukkaa pidellään”, Anton vitsailee.

Annin mielestä puoliso sujahtaa nopeasti mihin porukkaan tahansa.

”Antonilla on niin laaja yleissivistys ja kyky katsoa asioita eri näkökulmista, että hän saa aikaan hyviä keskusteluja.”

Kotona aviopari käy välillä kiivasta väitte- lyä politiikasta tai Suomen ja Italian eroista.

”Kun olemme Suomessa, Anton kaippaa Roomaan ja muistaa mainita, kuinka hyvää

ruoka Italiassa on ja kahvikin oikein keitet- tyä. Mutta kun menemme Roomaan, hän kehuu italialaisille ystävilleen Suomen loistavaa julkista liikennettä ja koulu- järjestelmää”, Anni kertoo nauraen.

”Ehkä meidän pitäisi muuttaa puoliväliin”, aviomies ehdottaa.

Kun Rufus syntyi kuusi vuotta sitten, Anton työskenteli vielä autoalan yrityksen maa- johtajana. Isyysvapaa esiköisen kanssa mullisti tuoreen isän maailman niin, että Anton irtisanoutui työstään.

”Varmaan sekin vaikutti, että tulin isäksi vasta 48-vuotiaana. Ymmärsin, että Rufuk- sen lapsuusvuodet ovat ainutlaatuisia, enkä halua menettää niitä. Haluan viettää hänen kanssaan mahdollisimman paljon aikaa.”

Anni on pannut merkille, että isän ja pojan suhde on tästä syystä aivan erityinen.

”Rufus on isän poika. He viettävät aikaa leikkipuistossa ja pelaavat yhdessä jalka- palloa. Rufus on fanaattinen AS Roman kannattaja, ja häneltä löytyy joukkueen koko peliasu.”

Keväällä Anton vei Rufuksen katsomaan legendaarista ottelua, jossa AS Roma voitti Barcelonan 3-0.

”Poika oli aivan liekeissä”, isä kehaisee.

Vanhemmat ovat tehneet tietoisien päätök- sen ja puhuneet Rufukselle vain suomea.

”Kyllä Rufus tietää myös isän toisesta kielestä ja ymmärtää hieman italiaa. Uskon, että hän oppii sen vielä joskus täysin.”

Toisinaan Anni sanoo pohtivansa, minkälaista pojan on kasvaa kahden erilai- sella temperamentilla varustetun vanhem- man ristipaineessa.

”Minä olen aina myöhässä ja huomatta- vasti boheemimpi siivouskäsitysten suhteen.

■ Anton hurmasi Annin kokkaamalla tälle jo suhteen alkumetreillä lammasta ja artisokkaa. Hän haaveilee oman ruokakirjan julkaisemisesta.

Anton on täsmällinen ja arvostaa sitä, että tavarat ovat kotona paikoillaan.”

Parisuhteessa vastakohtista on myös etua.

”Aiemmin elämässäni olen vain spontaa- nisti heittäytynyt hetkeen. Antonin kanssa olen oppinut suunnittelemaan etukäteen vaikka seuraavan loman ohjelmaa.”

Annin elämäntilanne oli kovin erilainen, kun hän tuli äidiksi ensimmäisen kerran, vain kuu- sitoistavuotiaana. Lukio oli vielä kesken, kun hän joutui ottamaan yksin vastuun **Siiri**-tyttärestä. Anni ei kuitenkaan halunnut antaa periksi, vaan hän kirjoitti loistavin arvosanoin ylioppilaaksi ja jatkoi suoraan Helsingin yliopistoon.

”Vaikka olin nuori, äidiksi tulo tuntui silloin ihan yhtä luonnolliselta kuin neljän- kymppin korvillakin. Voin yhä täydestä sydä- mestäni sanoa, että äitiys on ollut merkittä- vin asia elämässäni.”

Ehkä malli perhe-elämään tuli jo lapsuu- denkodista. Anni kasvoi kahden pikkuveljen ja yhden pikkusiskon kanssa ja joutui kanta- maan vastuuta pienemmistä.

Annista on ollut mielenkiintoista seurata tyttären polkua aikuiseksi. 28-vuotias Siiri on koulutukseltaan juristi ja työskentelee pakolaisneuvonnassa.

”Siirin sukupolvi on eurooppalaisempi, suvaitsevaisempi ja eettisesti herkempi kuin me 1970-luvulla syntyneet.”

Toisaalta paineetkin ovat tämän päivän kaksi- ja kolmekymppisillä kovat.

”Oma lapsuuteni oli monin tavoin helpompaa. Siirin sukupolvi on joutunut pienestä pitäen murehtimaan, kuinka he pärjäävät maailmassa. Kilpailu opiskelu- ja työpaikoista on paljon aiempaa kovempaa.”

Anton on havainnut saman ilmiön Italiassa. Taloudellinen epävarmuus vaikuttaa perhe- suunnitteluun.

”Monella on mielikuva isoista italialaisista perheistä, mutta siellä syntyvyys on romah- tanut. Ihmiset haluavat elää itsekkäämmin ja pitkittää nuoruutta. Niin minäkin joskus ajattelin, kunnes Rufus syntyi ja muutti käsitykseni elämän tarkoituksesta ja omasta roolistani.”

Siirillä ei ole vielä omaa perhettä, mutta hän käy mielellään hoitamassa pikku- veljeään. Silloin Anni ja Anton karkaavat yhdessä elokuviin tai syömään.

”Olemme löytäneet paljon uusia yhteisiä harrastuksia. Veneilemme Helsingin edus- talla ja käymme juoksemassa puolimarato- neja. Anni on opettanut minut myös hiihtämään”, Anton kertoo. ●